

פרשת ויקרא על פי הסוד ותורת הקבלה

פרשת ויקרא מתחילה חומש חדש.

בְּרֵאשִׁית - חומש הבריאה, בריאת העולם.

שְׁמוֹת - חומש היצירה, נוצר עם ישראל, ונבנה המשכן.

וַיִּקְרָא - חומש העשיה, כעת ניגשים לעבודה, חומש ויקרא יעסוק בעבודת האדם בביתו של בורא עולם.

סוד א' קטנה

החומש פותח במילה וַיִּקְרָא עם א' קטנה, מדוע?

עפ"י הקבלה, מזעור אות בתורה הקדושה, מסמל את המושג 'צמצום', נסביר באמצעות דוגמא: כאשר אב רוצה ללמד את בנו הקטן על פרשת השבוע, קרוב לוודאי, לא ילמד את בנו באותו אופן שלמד בבית המדרש, כיוון שרמת ההבנה של הילד נמוכה, ובכדי שיבין את המסר, על ההורה לצמצם את תוכן הדיבור ולרדת לרמה של הילד, ירידה זו נקראת 'צמצום'.

כך פעל הקדוש ברוך הוא, כדי שבני אדם יוכלו להבין ולהתחבר אליו, צמצם עצמו לאותיות התורה וסיפוריה.

מזעור האות אלף, הראשונה באותיות, המייצגת את אלופו של עולם, אחד, אדון הכל - ממחישה עד כמה הרצון האלוקי הוא להתחבר עימנו בקשר בונה ומועיל.

כפי שלמדנו בפרשיות הקודמות, המשכן הינו הבית הרוחני של בורא עולם, והכהן הגדול מפעיל את כלי המשכן בבית המקדש.

בחומש ויקרא נעסוק ביהודי ועבודתו בביתו הרוחני - עבודת התפילה.

וַיִּשְׁלַח פָּרִים שְׁפִתֵינוּ (הושע יד:ג) חז"ל מלמדים שבזמן שבית המקדש חרב, העיסוק בתורת הקרבנות ובתפילה נחשב כאילו הקרבנו אותם ממש כלומר, תפילות השפתיים מחליפות את קרבנות הפרים, ומשמשות כתחליף להקרבה בפועל.

בהמשך, נלמד על הקורבנות ומשמעותם, אך תחילה, עבודתנו היומיומית, מאחר ואין ביכולתנו להקריב קורבנות, העבודה שלנו היא עבודת התפילה.

וְאַהֲבַת לְרֵעֵךְ כְּמוֹךָ רַבִּי עֲקִיבָה אָמַר זֶהוּ כָּלֵל
גָּדוֹל בַּתּוֹרָה (ירושלמי, נדרים ט:ד)

ואומר הלל הזקן דעלך סני לחברך לא תעביד,
מה ששנוא עליך אל תעשה לחברך (שבת לא:א)

מצווה זו יקרה ביותר, שעליה נאמר, כאשר
תהיה אהבת חינוס - יבנה בית המקדש ואז
נחזור להקריב קורבנות לה'.

תורה או תפילה?

פרשת השבוע מפרטת מהם הקורבנות שעל
בני ישראל להקריב, בהמה או עוף, כמה, מתי
ועל ידי מי.

לאחר שנחרב בית מקדשנו, תיקנו חז"ל תפילות
במקום קורבנות, וכפי הקורבן כך גם התפילה
עומדת ברומו של עולם, בקודש הקודשים,
בנקודה בה יכול להתגלות הקדוש ברוך הוא,
בין הכרובים.

ערכה של תפילה עצום לאין שיעור ולא כדאי
לזלזל בה. בכוחה לכפר על העוונות ולהשלים
את כל החסרונות, הגשמיים והרוחניים.

אם כן, מדוע ישנם המזלזלים בה?

בתוך כל אדם, ישנה התלבטות ואף מחלוקת,
היכן להשקיע את מירב כוחותיו - בתפילה או
בלימוד התורה? מה חשוב ויקר יותר? אפילו
חז"ל דנו במחלוקת בין עבודת השכל - הלימוד,

כוח הצמצום של הקדוש ברוך הוא, נובע
מענווה אצילית, כלומר, דווקא מהמקום הכי
גבוה, רוחני ואצילי, מאפשר הקדוש ברוך הוא
לבן אדם אנושי, יצור בשר ודם, כמו משה רבנו
להתחבר ולדבר עם האלוקות.

וְאַהֲבַת לְרֵעֵךְ כְּמוֹךָ

תפילת שחרית נפתחת באמירה מיוחדת הַרְיֵנִי
מִקְבֵּל עָלַי מִצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁל וְאַהֲבַת לְרֵעֵךְ כְּמוֹךָ
(ויקרא יט:יח) וְהַרְיֵנִי אוֹהֵב כָּל אֶחָד מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל
כְּנַפְשִׁי וּמְאוּדִי, וְהַרְיֵנִי מִזְמַן אֶת פִּי לְהִתְפַּלֵּל
לְפָנַי מִלֶּךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

האר"י הקדוש גילה לנו שבלעדי אמירה זו,
ובלעדי הבנת משמעותה והפנמתה, אין יכולת
לתפילה שלנו לעלות לשמים, מדוע?

מכיוון שכאשר אני מוכן לצמצם את עצמי עבור
אחרים ולרדת מגאוותי וצרכי האישיים, רק אז,
גם האלקות תרד עבורי לשמוע את בקשתי.

כך גם בין בני זוג, בין הורים לילדים, בין שכנים
וחברים, בכל מצב עלינו להקטין עצמנו,
להתחבר לענוה אמיתית, ממקום של אהבה,
ולנסות להבין את הצד השני, אפילו אם לעיתים
יהיה נסער, רוגז או מתלהם, ייתכן שיש צדק
בדבריו, נקשיב לו, נשמע לדבריו ונחוש את
צערו וכאבו.

לא נתגונן, לא נתקומם או נפתח במלחמה,
וברוב המקרים הצד השני יתרכך וירגע.

אילו המן הוא סוד התפילה. עפ"י הקבלה מ"ן ר"ת מין נוקבין הכוונה, יש רצון המתעורר למטה ועולה כלפי מעלה. כנגדו, יש רצון עליון המושפע מלמעלה כלפי מטה, ומכונה מין דוכרין.

התפילה היא למעשה מקבץ של רצונות ובקשות שהתחתון מבקש מהעליון, לכן התפילה מכונה מ"ן.

אם כן, מה יותר גבוה? המן הוא כנגד התפילה ומרדכי כנגד לימוד התורה. כידוע, המן נתלה על עץ גבוה - חמישים אמה.

אם התפילה היא ברומו של עולם, גובהה חמישים אמה, מדוע ישנם המפחיתים מערכה?

התשובה לכך, מכיוון שהיא כל כך גבוהה, יחידי סגולה, מצליחים להתחבר לתכלית שלה, להבין ולהרגיש עוצמתה וחשיבותה.

ר' ישראל אבוחצירא, זצוק"ל, כינויו הידוע, הבבא סאלי - סאלי פרושה תפילה, בבא סאלי, אבי התפילה, עמודו של עולם, היה מחמיר ומקפיד בעניין התפילות, וגם היה חכם עצום בתורת הנגלה והנסתר זיע"א.

לא פעם סופר, כשהיו בדרכים, והגיעה שעת התפילה, ואפילו הכבישים עמוסים והנהג מסתפק היכן לעצור, הסיוע משמים לא אחר להגיע, ובדרכי פלא, הכביש היה מתרוקן ממכוניות, וצידי הדרכים מתפנות, והיו עוצרים בצידי הדרך ומתפללים בנחת בלא מפריע. ובאותו הפלא, עם סיום התפילה, לפתע,

לעבודת הלב - התפילה, כאשר ההלכה למעשה, היא שילוב ביניהם (שבת י"ע"א)

כתוב **מִסִּיר אָזְנוֹ מִשְׁמַע תּוֹרָה גַם תִּפְלָתוֹ תוֹעֵבָה** (משלי כח:ט) ישנם המשקיעים שעות בלימוד התורה ופחות מקפידים על התפילה, וישנם להיפך, מתמידים בתפילה ופחות מתמקדים בלימוד תורה.

ובכן נחזור לחג הפורים, למגילת אסתר. כתוב **כִּן יִסַּד הַמֶּלֶךְ עַל כָּל רֵב בֵּיתוֹ לְעִשׂוֹת פְּרָעוֹן אִישׁ וָאִישׁ** (מגילת אסתר א:ח) על מי מדובר? מי הם איש ואיש?

בפשט הדברים, אלו המן ומרדכי היהודי, אך עפ"י הסוד מדובר בעניין שונה לגמרי.

עפ"י הקבלה מוסבר דבר נפלא - מרדכי היהודי מייצג את לימוד התורה, היה מקובל וחכם ענק בתורה, ומלמדה ליהודים בשושן הבירה.

כִּי מֵרַדְּכֵי הַיְהוּדִי מִשְׁנָה לְמֶלֶךְ אַחַשְׁוֵרוּשׁ וְגָדוֹל לַיְהוּדִים וְרֵצוֹי לְרֵב אָחִיו דִּרְשׁ טוֹב לְעַמּוֹ וְדַבֵּר שְׁלוֹם לְכָל זָרְעוֹ (אסתר יג) גם ראש הסנהדרין להידוים וגם משנה למלך אחשוורוש.

כתוב במדרש, שסריסי המלך אחשוורוש ושומריו, בגתן ותרש, דיברו ביניהם בשפה הטריטית, מתוך הנחה שאף אחד, מלבדם, אינו מבין אותה, בכדי לתכנן בחשאי את רציחתו של המלך. אך מרדכי היהודי הבין אותם, משום שהיה בקיא בשבעים שפות.

הכבישים חוזרים להיות סואנים כמקודם (מתוך מעשה ניסים, ישראל אבוצירא)

במצב של חסרון וריחוק מהשם יתברך, מתעוררת תפילה עוצמתית ביותר לבורא עולם, הפנימיות זועקת לשמים, בבקשה תצילו אותי מהמצב הזה, אני זקוק לפרנסה, לבריאות, לזוגיות, למשפחה וכן הלאה.

אם כן, שניהם חשובים באותה מידה, שאם לא ילמד, איך ידע להתפלל ואם לא יתפלל איך יחכים ברזי התורה.

וכאן מגיע הנסיון.

הלימוד בספר ויקרא על פי הסוד מקנה ליהודי יכולת להתחבר לתפילה ולמעלתה הרמה, וללמוד איך להתחבר לקדוש ברוך הוא באמצעותה.

בורא עולם שואל אותך, לצורך מה אתה מבקש? פרנסה לצורך קניית מזון לסעודות שבת, תשמישי קדושה, תפילין מהודרות, ציצית, סידורים, ש"ס לילדים, בגדים צנועים לבנות? או לצורך בתי מלון הנאות ובילויים? האם תתן צדקה מהפרנסה? או תקח הכל לעצמך?

קרוב-רחוק

ולמה תבקש אישה? לטייל עימה בעולם? או בחנויות? או בים? או לצורך קיום המצוה הראשונה בתורה של פריה ורבייה? הקמת משפחה?

מהי משמעות המילה קורבן? התירוץ המוכר, מכיוון שהקרבתו גורמת לאדם להתקרב לבורא. כלומר קורבן לשון קרב, להתקרב.

ובריאות למה תבקש? בשביל לעסוק בהתעמלות ולהתרברב בחיצוניותך? או בשביל שיהיה לך כוחות לקום להתפלל בנץ, ולהגיע בזמן למנחה וערבית ולקרוא קריאת שמע שעל המיטה, ולקום בחצות לומר תיקון חצות, וללמוד שעות רבות מבלי להתעייף?

מה עדיף, להיות קרוב להשם או רחוק? התשובה המיידית כמובן, קרוב. אך אם נבחן לעומק נגלה שלפעמים הריחוק מעצים את החיבור עם האלוקות.

ה' בוחן כליות ולב, וכאשר נמצאת תפילתו של אדם אמיתית וכנה ומתוך רצון של קדושה, כך יתן לו השם את מבוקשו לאלתה.

כאשר האדם חש במחסור מסויים בחייו, מתעוררת בו התחושה שחס וחלילה האלוקות מתרחקת ממנו, למשל, כשמתעוררות בעיות בפרנסה, בבריאות או בזיווגים ל"ע, בלתי נמנע שנרגיש שמדובר בעונש משמים, באותו רגע, אנו מעלים מ"ן, מתעורר רצון מלמטה שעולה כלפי מעלה.

לא פעם שמענו על אנשים שעמדו מול מחבלים, מרצחים, צמאי דם, ללא מוצא, ובאותו רגע

התנוצצה בהם מחשבה של קדושה וקיבלו על עצמם שמירת שבת, קבלת עול תורה ומצוות ובדרך נס ניצלו ממוות בטוח. ישנן אלפי עדויות.

אם כן, הריחוק מביא לקרבה גדולה וזאת ע"י הקרבה, תפילה. וכאשר כבר טעמנו טעם הקרבה אל השם יתברך, תמיד נשאף להתקרב עוד יותר, וככל שנחכים נרצה להחכים יותר כמו שאמר שלמה המלך ע"ה **אֲמַרְתִּי אֶחְכְּמָה וְהָיָא רְחוּקָה מִמֶּנִּי** (קהלת ז', כ"ג) כיוון שאור הקדושה מתוק לאין שיעור מכל דבר גשמי וחומרי שבעולם הזה.

הקב"ה תמיד מחכה לנו וגם בגלות משפיע עלינו את אורו ומושך אותנו חזרה אליו כפי שאמר הנביא **מִרְחוֹק ה' נִרְאָה לִי** (ירמיהו לא:ב) פירש המלבי"ם גם אם ההשגחה נראית רחוקה, עם ישראל יכיר בה, יתקרב חזרה אל השם יתברך, וימצא מרגוע.

אז הקדוש ברוך הוא יאמר לעם ישראל **וְאֶהְבֶּת עוֹלָם אֶהְבֶּתִּיךָ עַל כֵּן מִשְׁכַּתֶּיךָ חֶסֶד** (שם)

הבן, עד כמה יקר וחשוב הקורבן, עד כמה התפילה עוצמתית כשיוצאת מעומקא דליבא של היהודי הפשוט, הקטן, יציר כפיו של בורא עולם, ומגיעה עד כסא הכבוד.

סוד הקורבן

משכן הוא סוד בריאת העולם. היריעות שהם הכיסויים שכיסו את המשכן, כנגד הרקיעים שמחולקים לשלוש שכבות של קליפות: עורות עיזים שחורים שהיו יריעות האוהל, עורות מאודמים שהיו מעל יריעות האוהל ועורות נחשים הנמצאים מעל (בגג המשכן).

כמו כן היה כיסוי שהיה הכיסוי הפנימי ביותר של המשכן, הוא היה ארוג מחוטים של תכלת, ארגמן, תולעת שני ושש.

היריעות מחוברים באמצעות קרסים מזהב, נחושת וכסף ומבצבצים ככוכבים. אחרי כן הקרשים הנתמכים ע"י האדנים, אותיות שם אדנ"י המשולים לנקבה.

ב- אדנ[י]ם חסרה האות יוד. באמצעות 100 ברכות שאנו מברכים ביום, אנו מוסיפים לאדנים את האות י' החסרה וכך המשכן שלם.

כשנכנסים למשכן רואים את הארון השולחן המנורה המזבח והחצר.

מכאן אפשר ללמוד על כל הבריאה כולה, מאחר וביום השישי הקב"ה ברא את האדם, האדם נברא לקרב את כל החי, שהרחיק ממנו הקדוש ברוך הוא בעת היבראם, וע"י הקורבן והאכילה, האדם מחזיר אותם ליוצרם.

זוה בסוד **אָדָם כִּי יִקְרִיב מִמֶּם קָרְבָּן לַה'** (ויקרא א':ב) תחילה אמר אדם ביחיד, ואח"כ מכם?

שימלא שחוק פיו בעולם הזה שנאמר **אָז יִמְלֵא שְׁחֹק פִּינוּ וְלִשְׁוֹנֵנוּ רְנָה אָז יֵאמְרוּ בְּגוֹיִם הַגְּדִיל ה' לַעֲשׂוֹת עִם אֱלֹהִים** (תהלים קכו:ב)

כלומר אסור לאדם שימלא פיו שחוק בעולם הזה, עד אשר הגויים יראו את הניסים והנפלאות שה' עושה עמנו, **אָז יִמְלֵא שְׁחֹק פִּינוּ** (ברכות לא:א)

עפ"י הקבלה,

האור הראשון - התגלה במעמד סיני ככתוב **כִּי נָרַם מִצֵּוָה וְתוֹרָה אֹרֶךְ וְדֶרֶךְ חַיִּים תּוֹכַחֲתוֹ מוֹסֵר** (משלי ו:כג)

האור השני - התגלה בבית המקדש.

בֵּית גִּל' אֹרֶךְ וְכֵן גִּל' וְאֶהְבֶּתְךָ כַּכְתוּב וְאֶהְבֶּתְךָ אֵת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לִבְבְּךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מְאֹדְךָ (דברים ו:א-ה)

האור השלישי - כשיתגלה הכתר **אֶהְיָ אֲשֶׁר אֶהְיָ** (שמות ג:יד) אז בורא עולם יתגלה בגאולה. **כֶּתֶר גִּל' אֹרֶךְ אֹרֶךְ אֹרֶךְ**

שנזכה לגאולה שלמה בחסד ורחמים בבאכי"ר

הכוונה היא שהאדם הוא למעשה זוג. בסוד **זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָא אֹתָם** (בראשית א:כז). כשהאדם הוא לבד הוא לא נקרא אדם, הוא נקרא חצי אדם.

א- אדם, דם - זו הנקבה. ורק הם יכולים להביא קורבן.

בתוך קורבנות יש נשמה שהתרחקה עד שיא הדינים ואיננה מכירה בבורא עולם.

ע"פ הקבלה שיערות זה דין, וככל שיש יותר שיערות הדבר מצביע על דין קשה יותר. לכן כל הבהמות הם שעירים.

אדם המקריב קורבן, שם ידיו על הקורבן, מתוודה ומתחרט על עוונותיו ע"י הדיבור. ע"י הדיבור הזה אל הקורבן, הקורבן מתחיל להעלות את הניצוצות הרוחניים, ואז הדבר הראשון שעושים, מוציאים ממנו את תוקף הדינים שהוא הדם, אח"כ את השערות, אח"כ מקריבים אותו במלואו על המזבח באש שהיא דין.

והניצוץ השלם שהיה בתוך הקורבן עולה אל הקדוש ברוך הוא טהור נקי וזך, כאילו נטהר מחדש ממש.

המשכן והגאולה

בֵּית גִּל' שְׁחֹק, כתב המהרח"ו מדברי האר"י הקדוש, לכן כאשר נחרב הבית, כתבו חז"ל בגמרא: א"ר יוחנן משום רשב"י אסור לאדם